

'Eliya' Aliyetabiriwa Ni Nani?

Zamani sana, Mungu alitangaza, “Tazama, nitawatumia Nabii Eliya kabla ya kufika Siku kuu ya Bwana itishayo.” Huyu "Eliya" ni nani ambaye kukuja kwake kungetangulia siku ya Bwana? Je! Tayari amekuja? Au tunapaswa kutarajia kuonekana kwake katika siku zijazo?

Agano Jipya linafunua kwamba unabii wa Agano la Kale kuhusu “mjumbe” wa Mungu (Malaki 3:1), anayelitwa “nabii Eliya” katika Malaki 4:5, ilitimizwa katika huduma ya Yohana Mbatizaji.

Yesu alikuwa akizungumza juu ya Yohana aliposema, “yeye ndiye Eliya anayekuja” (Mathayo 11:14); na, “Eliya amekwisha kuja” (17:10; taz. Marko 9:13).

Wakati Yohana Mbatizaji alikataa kuwa yeye ni Eliya (Yohana 1: 21,25), lazima alikuwa anakataa kuwa yeye ni Eliya Mtishbiti, ambaye alikuwa amepinga vikali waabudu Baali kule Mlima Karmeli wakati wa utawala wa mfalme Ahabu (1 Wafalme 19), na alichukuliwa angani na upepo mkali baada ya kupitisha vazi lake kwa Elisha, mrithi wake (2 Wafalme 2).

Hii lazima ilikuwa na maana ya Yohana, kwa sababu Yesu hakusema tu kwamba Mbatizaji ndiye Eliya alyetaabiriwa, lakini Zakayo (baba wa Yohana) alijua kuwa mtoto wake atatimiza unabii kuhusu Eliya ajaye (Luka 1:13-17, 76-79). Hakika Yohana mwenyewe alijua kuwa yeye ndiye yule aliyetabiriwa kuandaa njia ya Kristo. Kwa kweli, Yohana 1:23 inaonyesha kwamba Yohana alikuwa amejua jukumu lake lililotabiriwa.

Walakini, ni wazi vile Agano Jipya liko katika kumtambulisha Yohana kama Eliya aliyetabiriwa, wengine wanadai kwamba unabii wa Malaki kuhusu Eliya unahusu mtu mwingine ila ya Yohana. Wanadai kwamba Yohana hakutumiza mahitaji ya ofisi ya Eliya, kwamba hakuhifadhi chochote (kama vile Eliya anavyostahili kufanya), na kwamba Yohana alikuwa ni mtu wa mfano tu - mtangulizi, bora kabisa - wa Eliya wa nyakati za mwisho wa ambaye angefanya kazi kubwa zaidi kuliko Yohana.

Lakini je! Bibilia inafundisha wazi kuwa unabii wa “Eliya” utapata utimiaje wake wa kimsingi wakati wa mwisho, kabla tu ya kuja ya pili kwa Kristo? Je, Agano Jipya linaonyesha kuwa “Eliya” sio Yohana angekuja kwenye tukio na “kurejesha vitu vyote” kabla Kristo hajarudi?

Na je! Yohana Mbatizaji alikuwa mtangulizi (mtangulizi dhaifu) au aina ya Eliya wa siku zijazo ambaye huduma yake kubwa ingefanya juhudi za Yohana zionekane zenye kusikitisha? Wacha tuangalie maandiko, na turuhusu ufunuo wa kimungu kutusaidia kutenganisha kile ambacho hakika *kitajulikana* kutoka kwa uvumi na kazi ya kukisia. Imani zetu na mazoezi lazima yategemea yale yanayoweza *kujulikana*, sio kwa nadharia hasi na mawazo ya kubashiri.

Mjumbe wa Mungu

Kupitia nabii Malaki, Mungu anasema, “Angalieni, namtuma mjumbe Wangu, naye ataitengeneza njia mbele Yangu. Naye Bwana mnayemtafuta, atalijilia Hekalu ghafla, naam, yule Mjumbe wa agano mnayemfurahia, angalieni, anakuja” (Malaki 3:1).

Yeye anayeitwa “Mjumbe Wangu” ni tofauti na yule anayeitwa “Mjumbe wa agano.” “Mjumbe wangu” ndiye mtangulizi wa – “kuandaa

njia kabla” – “Mjumbe wa agano,” ambaye pia huitwa “Bwana, ambaye mnamtafuta,” na yule “atakayekuja ghafla kwenye hekalu Lake.

Mungu anasema, “Mjumbe wangu... atatayarisha njia mbele Yangu.” Yeye - MUNGU! – ndiye “Bwana” anayekuja kwa “Hekalu lake.” Yeye ndiye “Mjumbe wa agano” ambaye kuja kwake inatanguliwa na yule anayeitwa “Mjumbe wangu.”

Kumbuka Yohana 1:1: “Hapo mwanzo kulikuwako Neno, naye Neno alikuwako kwa Mungu” - Neno lilikuwa na Mungu Baba – “naye Neno alikuwa Mungu.” Mungu wa maandiko ni mmoja kwa kiini, lakini ni Mtu zaidi ya mmoja. Kama vile Baba ni Mungu, ndivyo pia Mwana. Mstari wa 14 inasema, “Naye Neno” - lilikuwa na Mungu na alikuwa Mungu – likawa mwili na akakaa kwetu.”

Kwa wazi, “Bwana” wa kimungu na “Mjumbe wa agano” la Malaki 3:1 hawezi kuwa mwingine ila Bwana *Yesu Kristo!* Mtangulizi wake ndiye anayeitwa hapa “Mjumbe wangu” aliyetumwa “kuandaa njia kwake.”

Lakini ni *nani* anayeitwa “Mjumbe wangu”? Je! Bibilia inamfunua kwa kumtambua?

Kumbuka, Yesu Kristo anaitwa “Neno la Mungu” (Ufunuo 19:13; ona Yohana 1:1). Biblia - Agano la Kale pamoja na Jipya pia ni “Neno la Mungu.” Kama Yesu alivyo Neno la kibinafsi la Mungu, Bibilia ni Neno la Mungu lililoandikwa. Hizi mbili zinazungumzia jambo sawa! Kamwe hazipingani! Neno la *kibinafsi*, Kristo, amepewa mamlaka yote mbinguni na duniani (Mathayo 28:18), na kwa hivyo ana mamlaka ya kufasiri – KUFUNUA maana ya kweli ya - Neno *lililoandikwa* la Mungu. Anaposema - wakati anatangaza maana ya kifungu cha maandiko - tunapaswa kusimama na kusikiliza!

Sasa, Yesu Kristo - Neno la *kibinafsi* la Mungu - anasema nini juu ya maana ya Malaki 3:1?

Wacha tusikilize kwa uangalifu fasiri yake:

Akiongea juu ya Yohana Mbatizaji, Yesu anasema, Mlitoka [makutano] kwenda nyikani kutazama nini? Unyasi ukitikiswa na upepo? Lakini mlitoka kwenda kuona nini? Mtu aliyevikwa mavazi mororo? Jueni, watu wenye mavazi ya utukufu, wanaokula raha, wama katika majumba ya kifalme. Lakini mlitoka kwenda kuona nini? Nabii? Naam, nawaambia, na aliye zaidi ya nabii. [Angalia hii kwa uangalifu!] Huyu ndiye aliyeandikwa haya: Tazama, namtuma mjumbe wangu Mbele ya uso wako, atakayetengeneza njia yako mbele Yako” (Luka 7: 24-27).

Ndio hiyo! Utambulisho wa yule anayeitwa “Mjumbe wangu” (Malaki 3:1) ni *Yohana Mbatizaji!* Yesu alisema hivyo! Kwa hivyo, fasiri yoyote ambayo ina mtu mwingine *isipokuwa* Yohana Mbatizaji kutimiza jukumu la “mjumbe” lazima ikataliwe. Fasiri yoyote ambayo ina Yohana Mbatizaji kama mfano tu, kivuli, au mtangulizi wa mjumbe fulani wa baadaye ambaye huduma yake ni utimilifu wa kimsingi wa unabii huu unapaswa kuzingatiwa kama nadharia tu, na *haipaswi* kamwe kuingia katika msingi wa mafundisho wa imani ya mtu.

Kumbuka, imani yetu inapaswa kushikamana na kile TUNACHOJUA, sio kwa uvumi tu. TUNAJUA kwa hakika kwamba mjumbe aliyetayarisha njia ya Kristo ni Yohana Mbatizaji. Kukataa ukweli huu ni kukataa maneno ya Kristo! Hii TUNAJUA!

Kitu chochote zaidi ya kile TUNACHOJUA kwa hakika ni uvumi, au kazi dhahiri tu ya *kukisia!* Kamwe hatupaswi kushinikiza imani yetu kazi za kukisia! Kamwe nadharia isiyoweza kuthibitishwa namna hiyo (na isiyoweza kutolewa) iainishwe kama *mafundisho!* Kamwe uvumi haipaswi kuwa sehemu ya msingi ambao imani yetu imejengwa!

Yesu anatuambia kwa lugha wazi kuwa yule aliyeitwa “Mjumbe wangu” (Malaki 3:1) ni Yohana Mbatizaji. Wacha tuiamini, na tuachilie kuongeza chochote kwa fasiri *Yake*.

'Eliya' Aliyetabiriwa

Wacha sasa tuelekeze mawazo yetu kwa unabii ambao unasema wazi kuwa Eliya atakuja kabla siku ya Bwana ifike.

Kupitia nabii Malaki, Mungu anasema, “Angalieni, nitawapelekea Eliya Nabii kabla haijaja siku ile ya BWANA, iliyo kuu na kuogofya. Naye ataigeuza mioyo ya baba iwaelekee watoto wao, na mioyo ya watoto iwaelekee baba zao, ili nisije nikaipiga dunia kwa laana” (Malaki 4:5,6).

“Eliya” aliyezungumziwa hapa sio Eliya wa asili (ambaye hadithi yake inaambiwa katika 1 Wafalme 17-19 na 2 Wafalme 1-2), lakini ni mmoja anayekuja kwa roho na nguvu ya Eliya wa asili.

Hapa, kama ilivyo katika unabii mingine mingi wa Kimasihi, nyakati zinazohusiana na ya Kuja ya Kwanza kwa Kristo na kuja mara ya pili kunachanganywa. Sababu ya hii ni kwamba, kutoka kwa maoni ya Mungu, “siku za mwisho” zilianza na Kuja kwa Kwanza kwa Kristo na itaendelea katika Kurudi kwa Pili. Petro anatuambia kuwa “kwa Bwana siku moja ni kama miaka elfu, na miaka elfu kama ni kama siku moja” (2 Petro 3:8). Hii inamaanisha kuwa Mungu hahisi kifungu cha wakati jinsi tunavyofanya. Kwake, kuna tofauti kidogo kati ya miaka elfu na siku. Anaona ubadilishaji na ujio wa pili kama mambo mawili ya kitendo kimoja cha ukombozi.

Zaidi ya hayo, ikumbukwe kwamba kifungu “siku ya Bwana” kinamaanisha siku yoyote ya Mungu anakuja kwa ulimwengu wetu na kufanya kazi zake za kushangaza. Kila “siku ya Bwana” inatuchukua kwa hatua karibu na siku ya mwisho ya Bwana, wakati Kristo ataingia

kama Mfalme wa wafalme na Bwana wa mabwana kuhukumu ulimwengu katika haki. Kwa maoni ya Mungu, kazi ya maandalizi ya Eliya innawasili tu kabla siku ya mwisho ya Bwana. Walakini, kwa wanadamu, wanaoambua tofauti kubwa kati ya miaka elfu na siku moja, kukuja kwa Eliya na siku kuu ya Bwana inaweza kutengwa na muda mwingi wa wakati.

“Dunia” (Malaki 4:6) ina uwezekano mkubwa wa kuwa nchi ya ahadi, kwa kuwa neno lililotafsiriwa “Dunia” inaweza kukuwa “ardhi,” na kwa kuwa muktadha mkubwa unahusu shida Wayahudi walipitia baada ya kurudi kutoka utumwani Babeli. Maandishi yanazungumza juu ya hekalu (3:1; taz. 3: 8-11), wana wa Lawi (3:3), toleo la Yuda na Yerusalemu (3:4), wana wa Yakobo (3:6), na Sheria ya Musa (4:4), ikionyesha wazi kuwa ujumbe wa Malaki unahusu kimsingi (ingawa sio peke yake) kwa Wayahudi wa nyakati za zamani.

“Eliya” anayetajwa hapa ndiye anayeitwa “Mjumbe Wangu” katika Malaki 3:1. Kazi yake ni kutangaza kuja kwa Masihi na “kugeuza mioyo ya baba kwa watoto, na mioyo ya watoto kwa baba zao.”

Luka anatusaidia kuelewa vizuri maana ya jukumu la Eliya la kugeuza mioyo ya baba kwa watoto, na kinyume chake. Angalia maneno ya kumbukumbu ya Mwinjilisti kwa unabii wa Malaki:

“Naye atatangulia mbele zake katika roho ya Eliya, na nguvu zake, ili kuigeuza mioyo ya baba iwaelekee watoto, na kuwatilia waasi akili za wenye haki, na kumwekea Bwana tayari watu waliotengenezwa” (Luka 1:17).

Angalia maneno “wasiotii kwa hekima ya wenye haki.” Hii inaangazia mwanga nyingine kwa maana ya kazi ya Eliya ya kuigeuza mioyo ya baba kwa watoto, na kinyume chake. Inamaanisha kuwa, kupitia ujumbe wa Eliya, “watoto” waasi watakumbuka imani na utiifu wa baba zao na

kugeuka kuwaiga. Inamaanisha kuwa wasiotii watageukia hekima ya wenye haki kwa kutii amri za Mungu. Wataweza kuungana na Mtunga Zaburi kwa kusema, “kupitia maagizo zako, unifanya niwe mwenye hekima kuliko maadui zangu” (Zaburi 119: 98). Kwa ufupi, *kazi ya Eliya ni kuhubiri ujumbe wa TOBA anapotangaza ujio wa Masihi na kuandaa watu kwa ajili ya kuonekana kwake.*

“Eliya” wa kipekee alishuhudia huduma ya Kristo, lakini wito wa kubadilika kupitia toba na imani imeendelea kutoka kwa Pentekosti ya kwanza kufuatia ya ufufuo wa Kristo hadi sasa, na itaendelea hadi mwisho wa wakati huu. Inaonekana haiwezekani kabisa kwamba Eliya wa pili atahitajika kuandaa watu kwa ajili ya ujio wa Kristo, kwa kuwa Kanisa lenyewe ni watu waliotayarishwa kwa ajili ya Bwana, na anaendelea kutangaza habari njema ya Kristo na Ufalme wake kwa ulimwengu.

Sasa, wacha tuangalie madai kadhaa ambayo yametolewa juu ya nabii Eliya, na kisha tuelekeze mawazo yetu kwa Agano Jipya na tuone inasema nini juu ya utambulisho wa nabii.

Madai ya Ajabu

Wengine wanadai kwamba Yohana Mbatizaji alikuwa mtangulizi tu, au aina ya yule atakayeutimiza kweli unabii juu ya Eliya anayekuja.

Mwandishi mmoja (ambaye baadaye alibadilisha maoni yake), alikuwa na haya ya kusema mnamo 1986:

“Yesu alisema, kweli Eliya yujaja kwanza, naye atatengeneza yote (Mathayo 17:11). Yesu alikuwa akimaanisha kitu ambacho kitatokea katika siku zijazo. Yohana Mbatizaji alikuwa tayari amekuja, na Yesu hakuanza huduma Yake hadi Yohana alipowekwa gerezani. Yohana

hakuhifadhi chochote. Yesu alikuwa akimaanisha MTU MWINGINE, sio Yohana.

“Muda mfupi kabla ya Dhiki Kuu na Siku ya Bwana, MTU angekuja kwa roho na nguvu ya Eliya, kwa roho na nguvu ya Yohana Mbatizaji, na kurejesha vitu vyote kwa Kanisa.”¹

Mwandishi mwingine alionyesha maoni kama hayo: “Yohana Mbatizaji alikuja kwa roho ya Eliya, lakini hakugeuza mioyo ya baba kwa watoto. Watu wale wanaofuata Yohana hawakuwa na Roho Mtakatifu wa Mungu. Bila ya Roho Mtakatifu hii haingewezekana kiroho. Inasema ‘yeye’ (Yohana wa wakati wa mwisho) angegeuza mioyo ya baba kwa watoto na kuandaa njia ya Kuja ya pili kwa Kristo ”²

Akizungumzia Luka 1:17, mwandishi huyo huyo alisema, “Ni *mtu mmoja* wa Mungu atakayetayarisha Kanisa kwa Ujio wa pili wa Kristo.” “Mtu mmoja” hakuwa Yohana Mbatizaji, mwandishi anadai, lakini alikuwa Herbert W. Armstrong. Herbert W. Armstrong mwenyewe, akitoa maoni juu ya Mathayo 17:11, aliandika, “Hii haingewezekana kumaanisha Yohana Mbatizaji. Yohana Mbatizaji hakurudisha chochote, lakini alitoa wito kwa watu kufanya toba kwa ajili ya Ujio wa kwanza wa Yesu kama mwanadamu wa kimwili”³

Ikiwa tunakubali madai hayo hapo juu, basi tunaamini kwamba Yohana Mbatizaji hakurudisha kitu chochote, kwamba hakugeuza mioyo ya baba kwa watoto, na kwamba alikuwa, “Eliya” wa kwanza tu ambaye mafanikio yake hayalinganishwi na mafanikio yule (Eliya wa wakati wa mwisho) unabii unabii hizi zinahusu.

Tafadhali endelea kusoma, na uone USHAHIDI isiyoweza kuepukwa kuwa madai haya hakika ni za uongo! Zinapuuza kabisa idadi nzuri ya taarifa wazi maandiko juu ya huduma ya Yohana Mbatizaji, wakati zinalenga fasiri nyembamba (na ya mashaka) ya vifungu kadhaa.

Huduma ya nguvu ya Yohana Mbatizaji

Kwanza, hebu tuangalie jinsi huduma ya Yohana ilikuwa na nguvu jinsi alivyoandaa njia ya huduma ya Yesu.

Mathayo anatuambia kwamba katika siku chache kabla ya Yesu kuanza huduma yake, “Yohana Mbatizaji alikuja akihubiri katika jangwa la Yudea, na kusema, ‘Tubuni, kwa ufalme wa mbinguni uko karibu!’”

Kama tulivyoona, “Eliya” wa Malaki alipaswa kutayarisha njia mbele ya Masihi kwa kuwataka watu wamgeukie Mungu kwa *toba* ya moyoni. Hapa, tunampata Yohana Mbatizaji akifanya hivyo tu!

Lakini alifanikiwa kwenye misheni yake? Je! Aliweza kuwafikia mioyo ya idadi muhimu ya watu, na kuwafanya kutubu dhambi zao? Je! Alifanikisha kazi ya “Kugeuza mioyo ya baba kwa watoto ...”?

Au kwa kweli huduma yake haikufanikiwa?

Nukuu ya hapo juu kutoka kwa waandishi wa kisasa zinaonyesha kwamba huduma wa Yohana ilikuwa na athari kidogo, kwamba Mbatizaji asingeliweza kutimiza kazi hiyo iliyotaalibiri kwa Eliya ajaye.

Lakini wacha tuone kile *Biblia* kinachosema!

Mathayo anaendelea kwa kusema kwamba Yohana Mbatizaji ndiye aliyezungumziwa na Isaya katika unabii wake juu ya “sauti ya mtu aliaye jangwani” (3:3; taz. Isaya 40:3). Kisha anatuambia kwamba Mbatizaji “alikuwa na vazi lake la singa za ngamia, na mshipi wa ngozi kiunoni mwake; na chakula chake kilikuwa nzige na asali ya mwitu” (3:4) – ni nini kile ambayo mtu angetegemea kutoka kwa yule anayefanana na Eliya wa asili (2 Wafalme 1:8) na ana uzoefu wa kuishi jangwani.

Sasa, angalia kwa uangalifu aya mbili zifuatazo. Ziko muhimu kwa swali la ikiwa huduma ya Yohana ilifanikiwa, na ikiwa kweli alitimiza utume wa Eliya wa kuandaa watu wa Masihi. Tazama:

“Basi, Yerusalemu, Yudea yote, na mkoa wote wa Yordani walimwendea [Yohana] na kubatizwa naye katika Yordani, kukiri dhambi zao” (mstari 5,6).

Soma kifungu hicho tena, kwa uangalifu. Haisemi, “Halafu watu wachache kutoka eneo hilo wakamtokea.” Hapana, inasema wazi kuwa “Yudea yote, na mkoa wote karibu na Yordani wakatoka wakamwendea.” Kuitikia kwa mahubiri ya Yohana kulikuwa na nguvu sana hata Mafarisayo na Masadukayo walitoka kuchunguza (3:7). Usifanye makosa, hii haikuwa kidogo, “Kazi” isiyofaa ambayo ilitumika kama aina ya kivuli ya kazi halisi ya Eliya.

Wainjilisti wengine pia wanathibitisha ushuhuda wenye nguvu uliotolewa na huduma ya Yohana. Marko aandika, “wakamwendea nchi yote ya Uyahudi, nao wa Yerusalemu wote walimwendea wakabatizwa katika mto wa Yordani, wakiziungama dhambi zao” (Marko 1:5). Luka anaandika, “Akafika nchi yote iliyo karibu na Yordani, akihubiri Ubatizo wa toba liletalo ondoleo la dhambi” (Luka 3:3).

Yohana alivuta umati wa watu! Alitangaza ujio wa Masihi, na kumtambua wakati alipoonekana (Mathayo 3:11-17; Marko 1:7-11; Luka 3:16,17; Yohana 1:26-36). Na, kama tulivyoona, alihubiri ujumbe wenye nguvu wa toba. Yohana kweli alitimiza mahitaji na majukumu ya Eliya aliyetabiriwa.

Sasa, kumbuka kwamba mmoja wa waandishi waliotajwa hapo juu alisema kwamba kitabu cha Luka 1:17 kina “mtu mmoja tu” atakaye tangulia mbele zake, na kwamba “mtu mmoja huyo” sio Yohana

Mbatizaji. Yohana, mwandishi anadai, “Hakuwahi kugeuza mioyo ya baba kwenda kwa watoto.”

Je! Hii ni kweli? Wacha twende tena kwenye Maandiko, na tujaribu madai ya mwandishi. Lakini kwanza, lazima ikumbukwe kwamba mwandishi huyo huyo anahimaza wasomaji wake kumweka na viongozi wengine wote kwa jaribio. Anaandika, “Yohana [katika 1 Yohana 4:1] aliomba Mungu” kwa ajili ya watu wa Mungu wapendwa ‘kujaribu roho.’ Kwanini? Kwa sababu kuna ‘manabii wengi wa uwongo’ na viongozi wa uwongo. Mara nyingi wadanganyifu hawa walikuwa katika Kanisa la Mungu. Lazima tujaribu viongozi wetu na neno la Mungu. Hiyo kwa kweli inanijumuisha. **LAZIMA UTOE USHAHIDI** kwa kile ninachosema kwenye kitabu hiki!”⁴

Vizuri sana! Wacha sasa tujaribu madai ya mwandishi kwa kulinganisha taarifa zake na ufunuo wa Neno la Mungu.

Soma kwa uangalifu kifungu kifuatacho:

Akatokewa na Malaika wa Bwana [Zakariya], amesimama upande wa kuume wa madhabahu ya kufikizia. Zakaria alipomwona, alifadhaika, hofu ikamwingia. Lakini yule Malaika akamwambia, “Usiogope, Zakaria, maana dua yako imesikiwa; na mkeo Elizabeti atakuzalia mtoto mwanamume, na jina lake utamwita Yohana. Nawe utakuwa na furaha na shangwe, na watu wengi watakufurahia kuzaliwa kwake. Kwa sababu atakuwa mkuu mbele za Bwana, hatakunywa divai wala kileo. Naye atajazwa Roho Mtakatifu, hata tangu tumboni mwa mamaye. Na wengi katika Israeli atawarejeza kwa Bwana Mungu wao. Naye atatangulia mbele zake katika roho ya Eliya na nguvu zake, ili ‘kuigeuza mioyo ya baba iwaekeke watoto,’ na waasi akili za wenye haki, na kumwekea Bwana tayari watu waliotengenezwa” (Luka 1:11-17).

Soma kifungu hapo juu kwa uangalifu, kisha ujibu maswali yafuatayo:

- 1) *Jina gani lilipaswa kupewa mwana wa Zakariya na Elizabeti?*
- 2) *Ni nani “yeye” atakayekuwa mkuu machoni pa Bwana?*
- 3) *Ni nani “Yeye” atakayejazwa na Roho Mtakatifu kutoka tumboni mwa mama yake?*

4) Ni nani “yeye” atakayegeuza wengi kwa Bwana Mungu?

5) Ni nani “Yeye” atakayeenda mbele za Bwana kwa roho na nguvu ya Eliya?

6) Je! Ni nani (Yeye) atakayegeuza mioyo ya baba kwa watoto?

7) Ni nani “Yeye” atakayemwekea watu tayari kwa Bwana?

Ikiwa unasoma kifungu kwa uangalifu, basi unajua kuwa jibu la yote hapo juu ni Yohana! Ilikuwa yeye - Yohana Mbatizaji - ambaye angewageuza wengi wa wana wa Israeli kwa Bwana Mungu wao, ambaye angeandaa njia ya Kristo kupitia ujumbe wa toba, ambao atakayeelekeza mioyo ya baba kwa watoto na kuandaa watu walioandaliwakwa ajili ya Bwana.

Walakini, kwa kushangaza, wengine wanadai kwamba Yohana hakufanikisha kazi ya kuibadilisha mioyo ya baba kwa watoto, na kwamba Luka 1:17 inazungumza juu ya mtu mwingine zaidi ya Yohana Mbatizaji. *Hakuna kisingizio cha utunzaji duni wa maandiko!*

Je! Ni vipi mtu yeyote, baada ya kusoma kifungu hapo juu, adai kwamba Yohana Mbatizaji “kamwe hakubadilisha mioyo ya baba kwa watoto”? Kama tulivyoona, usemi huu ni njia ya kuelezea kutubu kwa moyo, ambayo inatangulia upokeaji wa Roho takatifu. Hata hivyo, mwandishi mmoja anadai kwamba kugeuza mioyo ya baba kwa watoto inawezekana tu wakati Roho Mtakatifu tayari anakaa ndani ya watu. Upuuzi gani!

Yohana Mbatizaji na Eliya wa Malaki!

Yesu Kristo mwenyewe alitangaza kwamba Yohana Mbatizaji alikuwa Eliya aliyetabiriwa. Tazama:

Na hao walipokwenda zao, Yesu alianza kuwaambia makutano habari za Yohana: “Mlitoka kwenda nyikani kuona nini? Unyasi ukitikiswa na upepo? Lakini kwa nini mlitoka? Ni kuona nabii? Naam, nawaambia, na aliye mkuu zaidi ya nabii? Huyo ndiye, aliyeandikiwa haya: ‘Tazama, mimi namtuma mjumbe Wangu mbele ya uso Wako, atakayeitengeneza njia yako mbele Yako. “ Amini nawaambieni, hajaondokea mtu katika wazaa wa wanawake aliye mkuu kuliko Yohana Mbatizaji; walakini aliye mdogo katika ufalme wa mbinguni ni mkuu kuliko yeye, tangu siku za Yohana Mbatizaji hata sasa ufalme wa mbinguni hupatikana kwa nguvu, nao wenye nguvu wauteka. Kwa maana manabii wote na torati walitabiri mpaka wakati wa Yohana. Na ikiwa mnataka kukubali, yeye ndiye Eliya atakayekuja. Mwenye masikio, na asikie! (Mathayo 11:7-15).

Haya ni maneno ya Yesu Kristo, Neno la kibinafsi la Mungu! Tusiache kuzipitia kimzaha, lakini wacha tuziichukulie kwa umakini sana!

Kwanza, Yesu anasema kwa uwazi kabisa kwamba Yohana, yule watu walikuwa wameenda jangwani kumwona, ndiye anayenenwa katika unabii wa Malaki - mjumbe ambaye ni kuandaa njia mbele ya Masihi.

Pili, Yesu anasema kwa usawa wazi kwamba Yohana Mbatizaji “ni Eliya ambaye anakuja”! Ni wazi kiasi gani? Hakuna siri hapa, hakuna “msemu mgumu,” hapana maandishi magumu ambayo unahitaji ujuzi wa uchambuzi wa muungano ya wasomi wa kibibilia. UKWELI WAZI wa jambo ni kwamba Yohana Mbatizaji ndiye Eliya aliyetabiriwa!

Tatu, Yesu anasema, “Na ikiwa uko tayari kuipokea ...,” na, “Yeye aliye na masikio, asikie,” akifunua maoni yake kwamba wengine walikataa kukubali kwamba Yohana ndiye Eliya aliyetabiriwa. Inawezekana kuwa alikuwa na maandishi na viongozi akilini. Walakini, viongozi wa kisasa ambao wangetaka tuamini kwamba Yohana “hakurudisha chochote” na hangeweza kukamilisha dhamira ya kugeuza mioyo ya baba kwa watoto wanapaswa KUZINGATIA! Waowanatoa madai ambayo yanapingana wazi wazi na mafundisho ya wazi ya Yesu Kristo!

Katika Mathayo 17, Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba “Eliyaa amekwisha kuja,” na kwamba “wanafunzi walielewa ya kuwa alizungumza nao juu ya Yohana Mbatizaji ” (aya 12,13).

Katika Luka 1, Zakaria (baba ya Yohana) anatoa unabii juu ya mtoto wake:

Nawe, mtoto utaitwa nabii wake Aliye juu; kwa maana utatangulia mbele za uso wa Bwana umtengenezee njia zake, uwajulishe watu wako wokovu, katika kusamehewa dhambi zao, kwa njia ya rehema za Mungu wetu, ambazo kwa hizo mwangaza utokao juu umetufikia; kuangaza wakaa katika giza na uvuli wa mauti, na kuiongoza miguu yetu kwenye njia ya amani (aya ya 76-79).

Zakaria anaelezea waziwazi unabii wa Malaki kuhusu mjumbe atakayetayarisha njia kabla ya kuja kwa Bwana, naye anasema kwa lugha inayoeleweka kuwa “Wewe, mtoto” - Yohana! - atakamilisha kazi hii.

Na kufanikisha alifanya! Ndivyo inavyosema Bibilia yako!

Eliya wa Pili?

Sasa tunakuja kwa “maandishi makuu vya uthibitisho” yanayotumiwa na wale ambao wangetutaka kuamini kwamba Yohana Mbatizaji alikuwa mtangulizi tu au aina ya kivuli ya Eliya wa baadaye ambaye, tofauti na Yohana, angeweza kukamilisha kazi ya “kuandaa njia” na “kugeuza mioyo ya baba kwa watoto....” Maandishi yanayohusika yanapatikana katika Mathayo 17:9-13:

Walipokuwa wakishuka mlimani, Yesu aliwaagiza, akasema, “Msiwambie Bwana mtu yeyote habari ya maono hayo, hata Mwana wa Adamu atakapofufuka katika wafu.” Wanafunzi wake wakamwuliza, wakisema, “Basi kwa nini waandishi hunena ya kwamba imempasa Eliya kuja kwanza? Naye akajibu, akawaambia, “Kweli, Eliya yuaja kwanza naye atatengeneza yote. Ila nawaambia, ya kwamba Eliya amekwisha kuja, wasimtambue, lakini wakamtenda yote

waliyotaka. Vivyo hivyo Mwana wa Adamu naye yuaenda kuteswa kwao. Ndipo wale wanafunzi walipofahamu ya kuwa amesema nao habari za Yohana Mbatizaji.

Hivi ndivyo hoja inavyotengenezwa: Yesu alisema kwamba Eliya “anakuja ... na atarejeza vitu vyote.” Lakini pia alisema kwamba Eliya (aliyetambuliwa kama Yohana Mbatizaji) “*tayari amekwisha kufika.*” Hawa ni Eliya wawili tofauti. Mmoja ni Yohana, ambaye “amekuja tayari.” Mwingine ni Eliya wa baadaye, ambaye “atarejeza vitu vyote” kabla ya kuja ya pili wa Kristo.

Fasiri hii inaonekana nzuri juu ya uso, lakini uchunguzi wa karibu unaonyesha udhaifu wake.

Wanafunzi walijua kuwa waandishi walikuwa wamefundisha hayo kabla ya ufalme wa Masihi kuweza kuanzishwa, Eliya alipaswa kuja na kurekebisha vitu vyote. Walakini, Yesu alikuwa amekwisha kutaja kifo chake kinachokuja. Wanafunzi walikuwa wakishangaa jinsi Masihi angeweza kuuliwa baada ya vitu vyote kurejeshwa. Mazingira yaliyorejeshwa na Masihi aliyeuawa yalionekana kutoendana.

Yesu anasema, kwa kweli, “Ndio, maneno ya waandishi ni kweli, ‘Eliya anakuja kwanza na atarejeshea vitu vyote. ‘Lakini mimi ninawaambia kwamba Eliya aliyetabiriwa tayari amekuja, na walimkataa. Haipaswi kushangaza, kwamba Masihi ambaye njia yake Eliya aliandaa atadharauliwa pia.”

“Msomaji hapaswi kusoma kifungu “kurejesha vitu vyote” kifasihi sana. Huduma ya Yohana Mbatizaji ilikuwa kazi ya ukarabati kwa kuwa alifikia mioyo ya wengi na ujumbe wa toba na tangazo la kuja kwa Masihi, na hivyo kuandaa idadi kubwa ya watu kwa kuonekana kwa Kristo. Kwa maana hii, “alirudisha vitu vyote,” au kuweka kwa utaratibu kila kitu kilichohitajika kwa utume wa Eliya. Waandishi dhahiri walitarajia Eliya kurudisha taifa kwa Mungu na kwa hivyo

kuwaunganisha kwa ujio wa Masihi, lakini kuelewa kwao juu ya jinsi matukio haya yaliyotabiriwa yangehusika ulikuwa na makosa.

Msomi wa Agano Jipya D.A. Carson anaandika, “Utume wa Yohana ulikuwa wa mafanikio ... lakini, kwa upande mwingine, ‘kurejesha vitu vyote’ haipaswi kuchukuliwa kabisa. Mbatizaji alisimama kwa mfululizo wa manabii wa Agano la Kale ambao waliteswa na hata kuuawa. Ukweli usiotambulika ni kwamba ingawa fasiri ya waandishi ni sawa - Eliya lazima atangulie Masihi – Ufahamu wao wa *historia* ya hivi karibuni sio sawa, kwa maana Eliya amekwisha kuja...; lakini watu kwa jumla na waandishi na viongozi haswa hawakumtambua na walimfanyia kila kitu walitamani...”⁵

Maelezo ya Eliya “kurejesha vitu vyote” inapaswa kueleweka kama njia tu ya kusema juu ya kazi ya nabii ya “kugeuza mioyo ya baba kwa watoto, na mioyo ya watoto kwa baba zao.” Na, kama tulivyoona, Maandiko yanathibitisha kwamba Yohana alifanikiwa kutimiza utume wa Eliya.

Je! Kuhusu ‘Uwili’?

Wengine watakataa mara moja kwa kusema kwamba unabii wote uko mara mbili - ni kusema, kwamba unabii za maandiko zina utangulizi na utimilifu wa mwisho. Wengine huiita “Utimilifu mara mbili.”

Kwa kweli, kanuni ya uwili wa unabii (au utimilifu mara mbili) haitumiki kwa unabii wote wa maandiko. Kwa mfano, Dhiki kubwa ya Mathayo 24:21 unaweza kuwa na utimilisho mmoja tu, kwa kuwa hakuwezi kuwa na vipindi viwili tofauti katika historia ambavyo vinaweza kuelezwa kwa kweli kama wakati wa shida “kama ambayo haijatokea namna yake tangu mwanzo wa ulimwengu hata sasa, wala haitakuwemo kamwe.”

Unabii wa Agano la Kale juu ya ujio wa Masihi inaweza kusemwa kuwa mara mbili katika maana kwamba Kristo anakuja mara moja kama Mwana Kondoo wa Mungu ambaye hutoa uhai wake kwa ajili ya dhambi za ulimwenguni na mara ya pili kama Mfalme wa wafalme na Bwana wa mabwana anayehukumu ulimwengu katika haki. Walakini, kwa upande mwingine, ujio hizi mawili ni tofauti, na sizo tu aina na mfano wa utimilifu mara mbili. Agano la Kale lilitabiri mateso ya Kristona kifo, na hiyo ilitokea mara moja tu. Haitarudiwa kamwe. Kristo atakuja tena, sio katika awamu mbili (kama vile “watetezi unyakuzi wa siri” wanavyodai), lakini mara moja tu. Unabii wote juu ya ujio wa pili wa Kristo inahusu ujio moja tu, sio mawili. (Kwa zaidi juu ya hii, andika mara moja kwa nakala yako ya bure ya kijitabu chetu kinachoitwa Je! Tutarajie ‘Unyakuzi wa Siri’?)

Kwenye maandiko, tunaona mifano na vielezio, utimilifu wa awali na wa msingi, na utimilifu kupitia marudio ya mifumo ya kinabii. Lakini, kwa bahati mbaya, wakalimani wengine wanatumia kanuni ya utimilifu mara mbili bila hiari au kwa unabii zilizo na utimilifu mmoja.

Sasa, inawezekana kwamba mtu mwingine wa aina ya Eliya atatokea kabla ya ujio ya Pili wa Kristo, lakini hakuna mahali Maandiko yanasema wazi kuwa mtu kama huyo atakuja. Tena, lazima tutegemeze imani yetu kwa kile TUNACHOJUA, sio kwa uvumi juu ya kile tunachofikiria UNAWEZA au inaweza, kwa uwezekano wa mbali, kutokea katika siku zijazo.

Katika Mathayo 24 Yesu anasema kwamba injili ya Ufalme itatangazwa kwa mataifa yote kabla hajarudi, lakini hasemi chochote mfano wa Eliya anayekuja kukamilisha kazi. Katika 2 Wathesalonike 2, mtume Paulo anasema juu ya “mtu wa dhambi” atakayekuja kwenye jukwaa kabla ya ujio wa pili, lakini hasemi chochote juu ya “Eliya” atakayetayarisha njia kabla ya kurudi kwa Kristo. Kitabu cha Ufunuo kinazungumza juu ya

“mashahidi wawili” ambao watatabiri dhidi ya “mnyama” huyo na kufanya miujiza kama ile ya Musa na Eliya (Ufunuo 11), lakini hakuna mahali tunaambiwa juu ya mtu mmoja mmoja anayekuja “kurejesha vitu vyote” au “kugeuza mioyo ya watoto kwa baba zao.”

Maelezo ya huduma ya washahidi hao wawili ni jambo la karibu sana na huduma ya mfano wa Eliya ambayo tunaweza kupata katika unabii wa Agano Jipya. Walakini, maandishi hayo yanazungumzia mashahidi wawili, sio mmoja. Inaweza semwa kuwa mmoja ni “Eliya” na mwingine ni msaidizi wake - lakini, tena, hii ni uvumi.

Ikumbukwe pia kwamba mashahidi hao wawili wanauawa baada ya miaka mitatu na nusu ya unabii, na watalala katika barabara huko Yerusalemu kwa siku tatu kabla ya Bwana kuwafufua (Ufunuo 11:3,7,11). Yote hii hufanyika wakati wa mwisho wa dhiki na punde tu kabla ya ujio wa pili wa Kristo.

Kwa nini hii ni muhimu?

Kwa sababu inaonyesha kuwa IKIWA - na hii ni IKIWA kubwa – kuwa huduma ya mashahidi hao wawili kwa njia fulani ni utimilifu wa unabii wa “Eliya” wa Malaki, basi *tunapaswa kutupilia mbali wazo kwamba mtu ambaye alikufa zaidi ya miaka kumi yaliyopita alikuwa nabii Eliya!* Lazima tuachane na wazo hilo ya kwamba Eliya wa wakati wa mwisho amekuja na tayari amekwisha kuenda - kwa kipindi cha dhiki ya mwisho na huduma ya mashahidi hao wawili bado haijaanza!

Wacha tuwe waangalifu kuhusu kutumia bila ya kubagua kanuni za ujumuishaji. Agano Jipya linatuambia wazi yule aliyetimiza unabii wa “Eliya” wa Malaki. Wacha tuwe waangalifu sana juu ya kusoma maana zaidi katika unabii.

Tume Kuu

Kama tulivyoona, ni muhimu kwamba tuingize imani na mazoea yetu kwa kile tunchoajua kuwa ya kweli. Ikiwa ni mapenzi ya Mungu kuanzisha huduma nyingine ya Eliya, basi atafanya hivyo. Lakini hatujui kwa hakika kwamba Mungu atafanya hivi. Kwa kweli tunajua kuwa Yohana Mbatizaji alitimiza unabii wa Malaki kuhusu Eliya ajaye. Kitu chochote zaidi ya hii ni uvumi, na haipaswa kukubaliwa.

Yesu anasema, “Tena habari njema ya ufalme itahuburiwa katika ulimwengu wote, kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; hapo ndipo ule mwisho utakapokuja” (Mathayo 24:14).

Je! Shahidi huyu wa mwisho kwa mataifa yote atakuja kupitia huduma ya Eliya wa wakati wa mwisho? Inawezekana, lakini hatujui kwa hakika. Tunajua kuwa, kwa njia moja au nyingine, kazi itafanywa. Yesu anasema hivyo waziwazi!

Lakini jinsi ushuhuda kwa mataifa yote unavyotimia unajulikana tu kwa Mungu. Itatubidi kusubiri na uone jinsi yote yanavyotokea.

Kwa wakati huu, watu wa Mungu hawapaswi kujali sana juu ya uvumi wa unabii, lakini wanapaswa kuzingatia nguvu zao katika kufanya kazi ambayo Kristo ameweka kwa Kanisa lake.

Yesu alisema: “Nimepewa mamlaka yote mbinguni na duniani. Basi enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu; na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari” (Mathayo 28:18-20).

Sasa hiyo ni amri iliyo wazi! Tunajua kinachomaanisha, na tunaweza kushikilia imani yetu kwa ahadi ya Kristo ya kuwa na Kanisa lake kila wakati, hadi ukamilifu wa dahari.

Mwandishi: Vance Stinson.

Mtafsiri: Elijah Ogeda